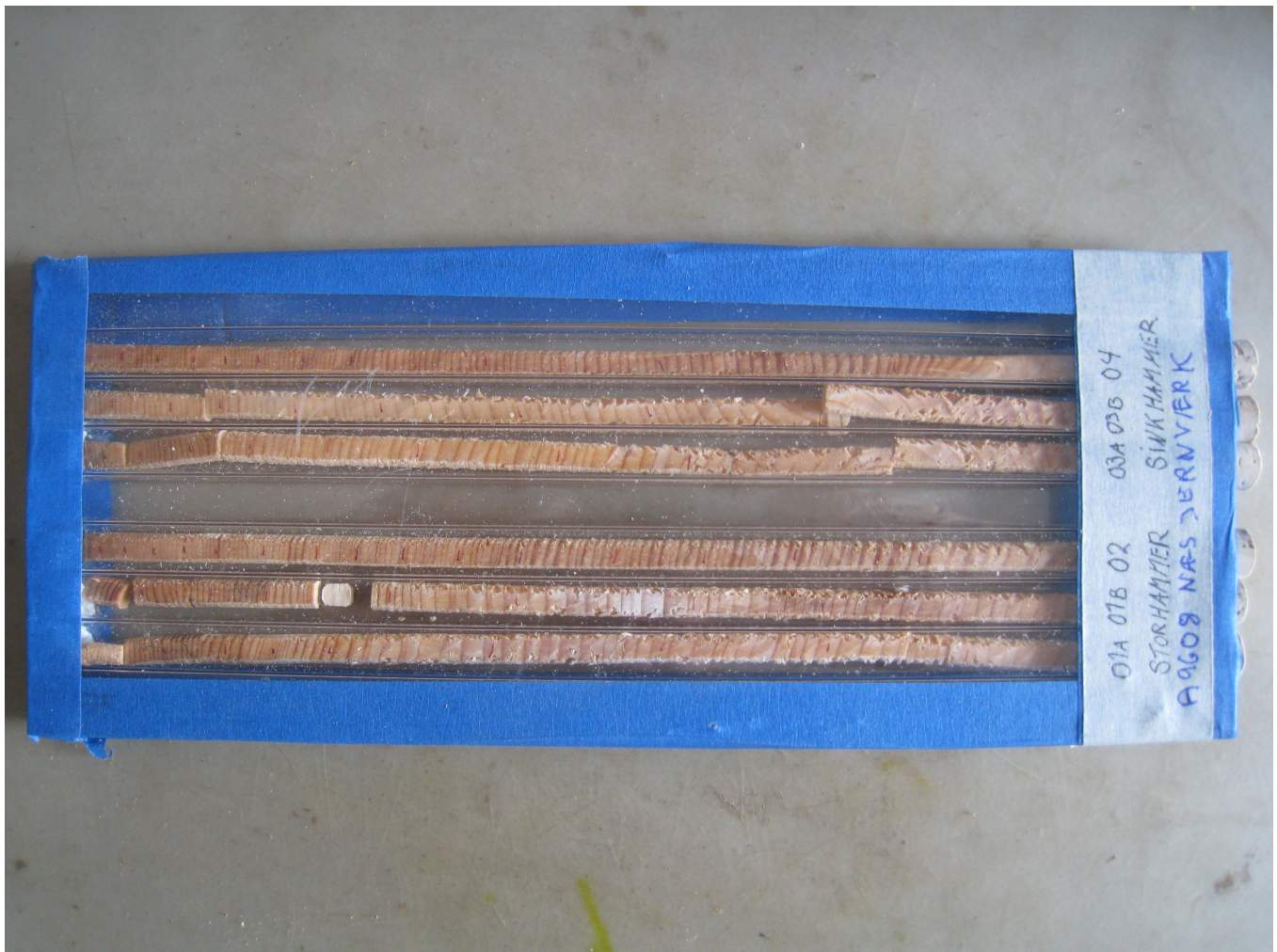

Dendrokronologisk undersøgelse af Næs Jernværk, Norge

af
Orla Hylleberg Eriksen

AUST-AGDER

Næs Jernværk

Tvedestrand kommune

Undersøgelse af træprøver fra jernværk.

Koordinater: (WGS84) 58,63101°N/8,85568°E

Gnr./Bnr.: 41/113

Formål: Datering og opbygning af grundkurve.

Indsendt af Fylkeskonservatoren i Vest-Agder og Nationalmuseet, samt Aust-Agder fylkes kommune og Knut Aall (Næs Jernværksmuseum).

Indsamling af prøver er foretaget af Helge Paulsen.

Laboratorieundersøgelse: Orla Hylleberg Eriksen.

Rapport udarbejdet: Marts 2019.

NNU j.nr. A9608

Publicering:

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes med henvisning til NNU rapport 20, 2019 af Orla Hylleberg Eriksen. Kontakt evt.

laboratoriet for hjælp og yderligere oplysninger (dendro@natmus.dk).

Rapporten kan downloades fra hjemmesiden

<https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/miljoearkaeologi-materialeforskning/dendrokronologi/dendrokronologisk-rapportoversigt/rapportoversigt-2019/> (eller mirror-site nnuweb.dk) under Dendrokronologi, Rapporter.

Jernværk, hammerværk

Fire prøver af fyr (*Pinus sylvestris*) er undersøgt. To prøver er dateret. Alle prøver har splintved bevaret, heraf har to formentlig Waldkante bevaret. Prøverne er udtaget som boreprøver. Yngste bevarede årring på N3910029 er dannet i 1864 e.Kr. 40 splintår er bevaret. Yngste bevarede årring på N3910049 er dannet i 1859. Prøven har formentlig Waldkante bevaret - vinterfældning. Kurverne fra de to daterede prøver passer fint sammen og er sammenregnet til en middelkurve (N391M001) på 160 år, som dækker perioden 1705-1864 e.Kr.

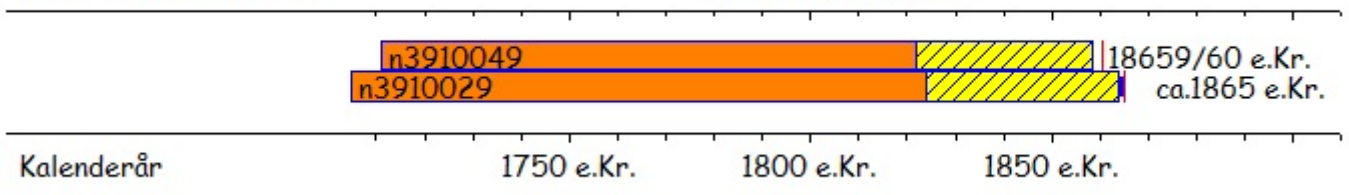
De to daterede prøver stammer henholdsvis fra fremstender til storhammer (N3910029) og fremstender til sinkhammer (N3910049).

Anvendt splintstatistik for fyrretræ: 40-80 år.

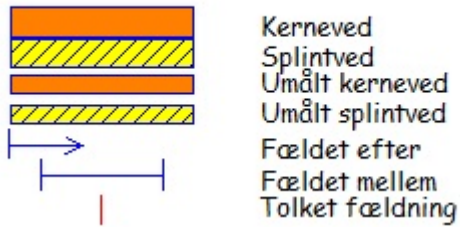
A9608 Næs Jernværk - krydsdateringer med referencekurver	
	N391M001
Hellebo - Fjøs og Våningshus, n387m001	4.14
Aust-Agder, nomk0803	3.24
Vest-Agder med Aaseral, VA_2011_3	4.27
Vest-Agder minus Aaseral, Vest-Agder2	4.29
Fyrretræ fra Axmarområdet, smfyr002	3.51

A9608 Næs Jernværk

Dateringsdiagram

Tegnforklaring:

A9608 Næs Jernværk - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Fældning	Bem.
	Storhammer							
N3910019	pr. 1a+1b, "Dromstok"	102	1-2 cm	32 år	W? vf		Ikke dateret	
N3910029	pr. 2, Fremstender	160	1-2 cm	40 år	S1	1705-1864	ca. 1865	
	Sinkhammer							
N3910039	pr. 3a+3b, Dromstok"	107	1 cm	57 år	S1		Ikke dateret	
N3910049	pr. 4, Fremstender	147	1-2 cm	33 år	W? vf	1711-1859	1859/60	
<small>Tegnforklaring: B - bark. W - waldkante (barkring). vf - vinterfældning. sf - sommerfældning. Hx - Heartwood (kerneved) x = antal. Sx - Sapwood (splintved) x = antal. Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint. H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse.</small>								

